

Товкун Людмила Вікторівна
доцент кафедри фінансового права
НЮУ імені Ярослава Мудрого

СПІВПРАЦЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ І ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Визначення податкової системи має в Україні законодавче закріплення. Так, в п. 3 ст. 6 Податкового кодексу України зазначено, що сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів, що справляються в установленому цим Кодексом порядку, становить податкову систему України. Основним елементом цієї системи є податки та збори, які безпосередньо сплачуються платником до бюджетів. Враховуючи останні зміни у податковій системі, а саме: нестабільна економічна та політична ситуація в країні, яка тягне за собою нестабільність податкового законодавства; формальне, а не реальне скорочення кількості податків та зборів; збільшення податкового тиску на платника податків, важливим є розгляд

відносин, які складаються між платником податків та державою (в особі контролюючих органів). Важливість цього напрямку дослідження підтверджується реформою, яка проходить у податковій системі України. Серед основних її завдань зазначена зміна філософії взаємовідносин між контролюючими органами та платником податків.

Аналізуючи світову практику, можна виділити декілька моделей взаємовідносин держави і платника податків:

1. Коли у відносинах «держава — платник податків» держава домінує. В цих відносинах платники здебільшого наділені обов'язками, а держава — правами. Держава, в особі контролюючих органів, активно використовує різні механізми примусу до платників з метою максимізації сплати податків. Платник в такій моделі розглядається як джерело фінансових ресурсів. Він не зацікавлений у виконанні свого податкового обов'язку. Для контролюючих органів такий підхід дає значний результат, а саме сприяє збиранню податків.

Негативними рисами цієї моделі є:

а) зменшення активності платників податків, що породжує у них бажання ухилитись від оподаткування. Зважаючи на податкове правопорушення, платник податків порівнює вигоди, які він одержує від приховування реального рівня доходів, та ризики, пов'язані з викриттям такого приховування. Якщо вигода буде вища, то, скоріше за все, платник не буде сплачувати податки в повному обсязі;

б) застосування з боку контролюючих органів більш складних методів та способів податкового контролю, що потребує збільшення грошових ресурсів;

в) провокує застосування нечесних способів взаємодії як зі сторони контролюючих органів, так і зі сторони платників.

В якості висновку можна зазначити, що такий підхід є не досить вдалий. Його відмінною рисою є корупція та розвиток тіньового сектору.

2. Коли платник домінує у відносинах «держава — платник». Така модель притаманна для слаборозвинених держав з неефективним державним апаратом. В такій ситуації надходження до бюджету стають мінімальними. Ця модель не може бути ефективною, оскільки її наслідком може стати фінансова криза в державі, що приведе до посилення державного контролю над платником податків.

3. Коли всі суб'єкти податкових правовідносин є рівноправними і діяльність кожного з них є підконтрольною і підзвітною. Досвід багатьох країн світу (США, Швейцарія та інші) є доказом справедливості такого підходу. Сама модель партнерських взаємовідносин є найбільш вдалою. Вона дає всім учасникам податкових правовідносин певні переваги, які змушують їх діяти в бажаному для держави напрямку. Ця модель передбачає не просто додержання податкового законодавства, а виділяє в якості головного напрямку — досягнення на основі закону справедливого балансу приватних інтересів платників і публічних інтересів держави і суспільства. Очевидним є той факт, що фіскальні новачки, які суперечать економічним інтересам платників податків, приречені на невдачу.

Партнерство у податковій сфері передбачає певну узгодженість, яка досягається шляхом встановлення та дотримання всіма сторонами певних правил (принципів, процедур здійснення узгоджених дій). Так, платник податків повинен чесно довести до відома контролюючих органів всі свої доходи (які мають значення для оподаткування), а натомість одержати від контролюючого органу гарантії звільнення від податкових перевірок та штрафних санкцій. Прикладом такого партнерства на даний час є застосування податкового компромісу по податку на прибуток та ПДВ.

Таким чином, реформування податкової системи України повинно здійснюватись з урахуванням досвіду, набутого в європейських країнах з обов'язковим дотриманням принципу співпраці контролюючих органів і платників податків.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Всеукраїнська Асоціація випускників Національного
юридичного університету імені Ярослава Мудрого

МАТЕРІАЛИ V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
“НАУКА ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ
ЮРИСПРУДЕНЦІЇ”

1 травня 2015 року

<i>Полікартова Світлана Юріївна</i> ЩОДО ФУНКЦІЙ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯНИНА АБО ДЕРЖАВИ В СУДІ ЗА НОВИМ ЗАКОНОМ «ПРО ПРОКУРАТУРУ»	132
--	-----

<i>Смирнова-Бартенєва Вікторія Вікторівна</i> Деякі питання прокурорського нагляду у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру	133
---	-----

<i>Усик Олена Віталіївна,</i> Прокуратура, як орган боротьби з корупцією	135
---	-----

<i>Яковлева Інна Олександрівна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ОХОРОНИ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	136
--	-----

СЕКЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

<i>МАРТОВА ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА</i> РОЛЬ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РАДИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СУДДІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІВ	137
--	-----

СЕКЦІЯ СОЦІОЛОГІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

<i>Троян Александр Сергеевич</i> СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ НАЦИОНАЛ – СОЦИАЛИЗМА И ИТАЛЬЯНСКОГО ФАШИЗМА	139
---	-----

СЕКЦІЯ ТРУДОВОГО ПРАВА

<i>БОЛОТНА ТЕТЯНА ЮРІЇВНА</i> ПРОСПІЛКА ЯК ОДИН З СУБ'ЄКТІВ ТРУДОВОГО ПРАВА В УКРАЇНІ	141
--	-----

<i>Верецагіна Вікторія Володимирівна</i> ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «РОБОТОДАВЕЦЬ»	142
--	-----

<i>Грідіна Катерина Василівна</i> ЩОДО ОБОВ'ЯЗКОВОСТІ УКЛАДАННЯ КОЛЕКТИВНИХ ДОГОВОРІВ	144
--	-----

СЕКЦІЯ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Вороніна В. В.,</i> ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	146
--	-----

<i>Товкун Людмила Вікторівна</i> СПІВПРАЦЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ І ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	147
---	-----

<i>Харківська Вероніка Олександрівна</i> ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ: АБО ПАН, АБО ПРОПАВ	149
---	-----

СЕКЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

<i>Андрійченко Анатолій Михайлович</i> САМОЗАХИСТ СУБ'ЄКТИВНИХ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ	151
---	-----

<i>Берестецький Станіслав</i> Відшкодування моральної (немайнової) шкоди юридичній та фізичній особі	152
---	-----

<i>Tatyana Bolotna</i> MOMENT OF THE BEGINNING OF THE RIGHT TO LIFE AS ONE OF FUNDAMENTAL MORAL RIGHTS OF PHYSICAL PERSON IN CIVIL LAW	154
--	-----

<i>БОРОХ ЮЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА</i> УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	155
---	-----